

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Lentoliikenteen valvontamaksusta annettua lakia ehdotetaan muutettavaksi siten, että jokaiseen edellisenä kalenterivuonna lentoasemalta kaupallisessa ilmakuljetuksessa olevalla ilma-aluksella lähteneeseen, vähintään kaksivuotiaaseen matkustajaan kohdistuvan lentoliikenteen valvontamaksun määrää laskettaisiin 1,20 eurosta 1,00 euroon.

Esitys liittyy valtion vuoden 2019 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

Laki on tarkoitettu tulemaan voimaan vuoden 2019 alusta.

PERUSTELUT

1 Nykytila ja ehdotetut muutokset

Lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain (1249/2005) 4 §:n nojalla lentoliikenteen valvontamaksun määrä on lentoasemakohtaisesti 1,20 euroa jokaiselta edellisenä kalenterivuonna lentoasemalta kaupallisessa ilmakuljetuksessa olevalla ilma-aluksella lähteneeltä, vähintään kaksivuotiaalta matkustajalta. Maksu peritään vain 20 000 euroa ylittävältä osalta. Kyseisen lain mukaan maksuvelvollinen on lentoaseman pitäjä.

Lentoliikenteen valvontamaksua kannetaan valtiolle lentoturvallisuuden valvontaa ja ilmailun julkisia hallintotehtäviä varten. Valvontamaksu on tarkoitettu sellaisten ilmailuviranomaisen tehtävien rahoittamiseen, joita ei rahoiteta valtion talousarviosta ja joita ei voi maksuperustelain perusteella rahoittaa suoritemaksuilla. Tällaisia tehtäviä olisivat muun muassa siviili-ilmailun kansainvälisten sopimusten täytäntöönpano ja soveltaminen sekä sellaiset liikenneoikeuksien käyttämiseen liittyvät luvat, joista kansainvälisen käytännön mukaan ei peritä maksuja. Lentoliikenteen valvontamaksu on asetettu soveltaen periaatetta, jonka mukaan lentoliikenteeltä voidaan periä lentoliikenteen valvontaan ja hallintoon liittyvät kustannukset. Lentoliikenteen valvontamaksu on veronluonteinen ja sen kantamisesta ja valvonnasta huolehtii ilmailuviranomainen, Liikenteen turvallisuusvirasto (Trafli).

Tavoitteena on ollut, että maksutulot kattaisivat valvontatoiminnan menot. Lentoliikenteen matkustajamäärät ovat olleet voimakkaassa kasvussa viime vuodet. Vuonna 2017 matkustajamäärät Finavian kentillä olivat 9,3 % edellisvuotta suuremmat. Vuonna 2016 kasvua edelliseen vuoteen verrattuna kertyi 3,6 %.

Trafli lentoliikenteen valvontamaksua vastaavat kustannukset ovat olleet viime vuosina n. 10,5–11,5 miljoonaa euroa. Kun tuotto on kasvanut, on kustannus-vastaavuus noussut korkeaksi ollen 111 % vuonna 2016 ja 106 % vuonna 2017. Trafli ennusteiden mukaan lentoliikenteen valvontamaksua vastaavat kustannukset tulevat olemaan tulevina vuosina 11,5 miljoonaa euroa.

Jos huomioon otetaan ennustettu matkustajamäärän kasvu vuodelle 2018 (5 %), kustannusvastaavuus olisi esitetyn muutoksen jälkeen Trafli ennusteiden mukaan 99 % vuonna 2019. Jos matkustajamäärien kasvu jatkuu tämänkin jälkeen vahvana, tulisi maksutasoa tarkastella uudelleen vuonna 2020.

Edellä mainituin perustein lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain 4 §:ää ehdotetaan muutettavaksi siten, että lentoliikenteen valvontamaksun määrä olisi lentoasemakohtaisesti 1,00 euroa jokaiselta lentoasemalta kaupallisessa ilmakuljetuksessa olevalla ilma-aluksella lähteneeltä, vähintään kaksivuotiaalta matkustajalta.

2 Esityksen vaikutukset

Valtion tulot vähentyisivät noin 11,3 miljoonaan euroon kun ne nykyisellä maksutasolla olisivat noin 13,6 miljoonaa euroa eli vähennystä 2,3 miljoonaa euroa. Tulot kertyvät valtion talousarvioon momentille 11.19.05 ja on otettu huomioon vuoden 2019 valtion talousarvioesityksessä. Valvontatehtävistä aiheutuvat menot suoritetaan momentilta 31.20.01. Menojen määräksi arvioidaan tulevina seuraavina vuosina 11,5 milj. euroa, joka on otettu huomioon momentin mitoituksessa.

Lentoasemanpitäjä maksaa lentoliikenteen valvontamaksun. Finavian Oyj:n vuosimaksu laski si tällöin 2,3 miljoonaa euroa nykyiseen valvontamaksuun verrattuna. Lentoaseman pitäjä voi ratkaista, siirtääkö maksun 20 sentin alennuksen matkustajilta lentoyhtiöiden kautta perittäviin asiakasmaksuihin.

Liikenne- ja viestintäministeriön hallinnonalan virastouudistusta koskeva hallituksen esitys (HE 61/2018 vp sekä esitystä täydentävä hallituksen esitys HE 104/2018) on eduskunnan käsiteltävänä. Virastouudistuksessa Liikenteen turvallisuusvirasto, Viestintävirasto sekä Liikenneviraston tietyt toiminnot yhdistetään uudeksi virastoksi, Liikenne- ja viestintävirastoksi. Liikenneviraston jäljellä olevat tehtävät ja toiminnot tulevat Väyläviraston tehtäväksi. Virasto vaihtaa nimeään, mutta muutoin virasto jatkaa keskeytyksettä toimintaansa. Liikenneviraston liikenteenohjaus- ja hallintapalvelut (tie- rautatie- ja meriliikenteen ohjaus) muutetaan osakeyhtiöksi ja tehtävät siirretään perustettavaan valtion erityistehtäväyhtiöön. Lentoliikenteen valvontamaksu olisi tarkoitus tulla Liikenne- ja viestintäviraston tehtäväksi.

3 Asian valmistelu

Hallituksen esitys on valmisteltu liikenne- ja viestintäministeriössä yhteistyössä Liikenteen turvallisuusviraston kanssa. Esitysluonnoksesta on pyydetty lausunnot seuraavilta tahoilta: valtiovarainministeriö, työ- ja elinkeinoministeriö, puolustusministeriö, Liikenteen turvallisuusvirasto, Finavia Oyj, Finnair Oyj, Nordic Regional Airlines Oy (Norra), Board of Airline Representatives in Finland (Barif), Kuluttajaliitto sekä Keskuskauppakamari. Mahdollisuus antaa lausunto oli myös muilla tahoilla, joilta lausuntoa ei nimenomaisesti pyydetty. Lausuntopyyntö julkaistiin lausuntopalvelu.fi:ssä.

Lausunto saatiin valtiovarainministeriöltä, puolustusministeriöltä Finavia Oyj:ltä, Finnair Oyj:ltä, Liikenteen turvallisuusvirastolta sekä Keskuskauppakamarilta. Lausunnoissa esitystä pidettiin kannatettavana sekä odotettuna, koska Suomen lentoliikenteen volyymien kasvaessa on luonnollista, että valvonnan yksikkökustannukset laskevat ja valvontamaksun alentaminen on perusteltua, koska Suomen lentokenttien matkustajamäärien kasvaminen on automaattisesti lisännyt myös maksulla saatavia tuloja. Viranomaisilla ei lähtökohtaisesti ollut asiasta lausuttavaa.

4 Riippuvuus muista esityksistä

Esitys liittyy valtion vuoden 2019 talousarvioesitykseen ja on tarkoitettu käsiteltäväksi sen yhteydessä.

5 Voimaantulo

Laki ehdotetaan tulevaksi voimaan 1 päivänä tammikuuta 2019.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraava lakiehdotus:

Lakiehdotus

Laki

lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain (1249/2005) 4 §, sellaisena kuin se on laissa 1236/2011, seuraavasti:

4 §

Lentoliikenteen valvontamaksun määrä ja perusteet

Lentoliikenteen valvontamaksun määrä on lentoasemakohtaisesti 1,00 euroa jokaiselta edellisenä kalenterivuonna lentoasemalta kaupallisessa ilmakuljetuksessa olevalla ilma-aluksella lähteneeltä, vähintään kaksivuotiaalta matkustajalta. Maksu peritään vain 20 000 euroa ylittävältä osalta.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20.

Helsingissä 14 päivänä syyskuuta 2018

Pääministeri

Juha Sipilä

Liikenne- ja viestintäministeri Anne Berner

*Liite
Rinnakkaisteksti*

Laki

lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan lentoliikenteen valvontamaksusta annetun lain (1249/2005) 4 §, sellaisena kuin se on laissa 1236/2011, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

4 §

4 §

*Lentoliikenteen valvontamaksun määrä ja
perusteet*

*Lentoliikenteen valvontamaksun määrä ja
perusteet*

Lentoliikenteen valvontamaksun määrä on lentoasemakohtaisesti 1,20 euroa jokaiselta edellisenä kalenterivuonna lentoasemalta kaupallisessa ilmakuljetuksessa olevalla ilma-aluksella lähteneeltä, vähintään kaksi-vuotiaalta matkustajalta. Maksu peritään vain 20 000 euroa ylittävältä osalta.

Lentoliikenteen valvontamaksun määrä on lentoasemakohtaisesti 1,00 euroa jokaiselta edellisenä kalenterivuonna lentoasemalta kaupallisessa ilmakuljetuksessa olevalla ilma-aluksella lähteneeltä, vähintään kaksi-vuotiaalta matkustajalta. Maksu peritään vain 20 000 euroa ylittävältä osalta.

*Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta
20*